

جوادی پور ، محمود، ۱۳۹۹-

نمدهای ایران: پژوهشی در زمینه نمدهای منطقه گرگان و دشت / پژوهش محمود جوادی پور، -- تهران: فرهنگستان هنر، سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، معاونت فرهنگی و ارتباطات، اداره کل امور فرهنگی، ۱۳۸۶.

۴۷۲ ص.: مصور (رنگی)

ISBN: 978-8802-86-3

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

۱. نمد و نمدمالی -- ایران -- گرگان. ۲. نمد و نمدمالی -- ایران -- دشت گرگان. الف. فرهنگستان هنر.

ب. سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، اداره کل امور فرهنگی. ج. عنوان.

۶۷۷/ ۶۳

TS ۱۸۲۵/ ۸ ن ج ۹

۳۲۳۱۶-۸۳م

کتابخانه ملی ایران

I.C.H.T.O.

بنگاه چاپ

انتشارات فرهنگستان هنر

نمدهای ایران: پژوهشی در زمینه نمدهای منطقه گرگان و دشت

پژوهش: محمود جوادی پور

ویراستار: هوشنگ انصاری

برگردان انگلیسی: کلود کرباسی

بسم...: قباد شیوا

خط روی جلد: خلیل معتمدنژاد

طراحی: فرزانه فقیه زاده

امور اجرایی و نظارت: گروه برنامه ریزی نشر سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

لیتوگرافی: سازمان چاپ و نشر مجمع جهانی اهل بیت (ع)

چاپ: تحریر

چاپ اول: پاییز ۱۳۸۶

ناشران: معاونت فرهنگی و ارتباطات سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری - فرهنگستان هنر

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

ISBN: 978-8802-86-3

شابک: ۹۷۸-۸۸۰۲-۸۶-۳

کلیه حقوق مادی و معنوی برای ناشرین محفوظ است.

نشانی ناشرین: معاونت فرهنگی و ارتباطات سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری:

تهران- خیابان استاد نجات الهی شمالی- شماره ۲۸۴ تلفکس: ۸۸۸۰۲۶۸۹-۹۰

www.iranmiras.com

تلفن: ۱۳۱۴۵-۱۳۷۷ ۶۶۴۸۵۸۶۸-دورنگار: ۶۶۴۸۵۸۶۹ پست الکترونیکی: Publishing@honar.ac.ir www.honar.ac.ir

بخش اول

پیوند هنر روستاییان با طبیعت، هنر نمد مالی

بخش دوم

پشم و کرک، شست و شوی پشم، طبقه بندی پشم از نظر رنگ، گام های رنگی در پشم طبیعی

بخش سوم

گیاهان و نباتات رنگزا، گیاهان و نباتات رنگزای منطقه گرگان و دشت، گیاه همیشه یا همیشه بهار، گیاه اسپرک یا اسورک، گیاه کلاشکن، گیاه چرشگ یا چنشگ، برگ درخت

توت، سیب تلخ

درخت گردو، درخت انار، بته شور، درخت او جا

بخش چهارم

ترشابه ها، ترشابه ها خاکستر یا اشقار، طرز تهیه ترشابه خاکستر از بته شور و درخت او جا، ترشابه جوانه گندم، ترشابه آرد گندم یا جو، ترشابه آلوچه جنگلی، ترشابه ناردانه

بخش پنجم

روش تهیه رنگ های اصلی از گیاهان، نباتات و مواد طبیعی رنگزای دیگر با استفاده از روش های سنتی، نباتات یا گیاهانی که رنگ زرد پس می دهند و طرز رنگ گیری از آنها،

طرز تهیه رنگ زرد از پوست درخت سیب جنگلی

طرز تهیه رنگ زرد از پوست سبز میوه درخت گردو

طرز تهیه رنگ زرد از گل دود زده، قرمزها، قرمز روناس

قرمز قرمز دانه، قرمز زرشکی، آبی نیلی، خاصیت ترشابه ها

بخش ششم

دندان دادن پشم، رنگرزی با استفاده از رنگ های گیاهی زرد، طرز رنگ کردن پشم، زرد

گرم، آزمایش، رنگرزی پشم با روناس

رنگرزی پشم با قرمز دانه، رنگرزی پشم با نیل

چگونه پشم را در رنگرزی به انواع رنگ های ترکیبی در می آورند، نارنجی ها، سبزها،

بنفش ها

بخش هفتم

تفاوت اصلی میان قالی، قالیچه و نمد، انواع نمدهای گرگان و دشت، نمد زیرانداز،

نمد زین و پوشش اسب، شل چوپانان

نمد آلاچیق، نمد کلاه، نمد سجاده، نمد کرسی

بخش هشتم

- طرز ساختن نم، چگونه الیاف پشم به هم می چسبند، طرز نم‌سازی نم‌مالان حرفه‌ای
۳۷
۱. تنظیم قالب
۳۸
۲. تنظیم ارتفاع پشم
۴۲
۳. بررسی توده پشم،
۴. خیس کردن توده پشم
۵. آماده کردن توده پشم خیس برای اولین مالش
۶. طناب پیچ کردن استوانه پشمی
۷. لگدکوب کردن و غلتاندن استوانه پشم طناب پیچ شده
۴۳
۸. اولین بررسی پس از مالش
۹. لوله کردن و تکرار عمل لگدکوبی و غلتاندن استوانه
۱۰. دومین بررسی
۴۴
۱۱. آغاز مرحله مالش آزاد
۴۵
نقش صابون در نم‌مالی، طرز ساختن نمدهای نقش دار یک روی خانگی
۴۶
طرز تهیه نمدهای نقش دار دو رو
۴۷
طرز تهیه نمدهای ریشه دار
۵۳

بخش نهم

- نگاهی به وضع طبیعی و ساکنین منطقه گرگان و دشت
۵۵

بخش دهم

- مراکز اصلی تولید نم در منطقه گرگان و دشت، مراکز تولید نمدهای محلی (غیر ترکمن)
۵۷
گرگان و دشت، مراکز تولید نمدهای غیر اصیل و متأثر از یکدیگر

بخش یازدهم

- منابع الهام نقش‌های اصیل ترکمن در نم، نقش شاخ قوچی
۵۹
نقش پستانک یا از میک، نقش دودکش یا تونیک
۶۰
نقش آلاچیق
۶۱
نقش گردونه یا چرخ ارابه، نقش دم عقرب زرد (ساری ایچان)
۶۲
نقش گل یقه (گل یاقا)، نقش ماهی (تیرانه)، نقش از لاجا
۶۳

بخش دوازدهم

- بررسی نمدهای منطقه گرگان و دشت از نظر ترکیب بندی و نقش، نمدهای اصیل ترکمنی
۶۵
۱. نمدهای ترکیب یافته از خط‌های موازی و متقاطع عمودی و افقی با ترکیبات نقش شاخ قوچی
۶۶
۲. نمدهای ترکیب یافته از خط‌های متقاطع مورب با انواع نقش شاخ قوچی
۱۰۴
۳. نمدهای ترکیب یافته از خط‌های متقاطع عمودی و افقی با نقش‌های درهم شاخ قوچی
و پستانک روی زمینه سفید
۱۱۸

۱۷۲	۴. نمدهای ترکیب یافته از خط‌های مورب با نقش تونیک
۱۹۸	۵. نمدهای ترکیب یافته از خط‌های عمودی و افقی با نقش چرخ ارابه
۲۰۲	۶. نمدهای ویژه کرسی
۲۱۰	۷. نمدهای ویژه عبادت
۲۲۲	۸. نمدهای ساده با نقش‌های ترکیبی
۲۳۶	۹. نقش‌های پشت نم
۲۶۴	۱۰. نمدهای ویژه پوشش اسب
۲۶۸	نمدهای اصیل محلی
۳۱۲	نمدهای محلی بخش علی‌آباد کتول، آبادی‌های زیارت و حسین‌آباد کالپوش
۳۱۴	رسته اول نمدهای محلی بخش علی‌آباد کتول
۳۲۲	رسته دوم نمدهای محلی بخش علی‌آباد کتول
۳۲۸	رسته سوم نمدهای محلی بخش علی‌آباد کتول
۳۴۰	رسته چهارم نمدهای محلی بخش علی‌آباد کتول
۳۵۲	رسته پنجم نمدهای محلی بخش علی‌آباد کتول
۳۶۸	رسته ششم نمدهای محلی بخش علی‌آباد کتول، نمدهای ریشه‌دار
۳۷۴	نمدهای ترکیبی ترکمنی و محلی
۳۷۶	رسته اول نمدهای ترکیبی ترکمنی و محلی
۳۸۴	رسته دوم نمدهای ترکیبی ترکمنی و محلی
۳۸۶	رسته سوم نمدهای ترکیبی ترکمنی و محلی
۳۹۲	رسته چهارم نمدهای ترکیبی ترکمنی و محلی
۳۹۵	رسته پنجم نمدهای ترکیبی ترکمنی و محلی
۳۹۶	رسته ششم نمدهای ترکیبی ترکمنی و محلی
۴۰۰	نمدهای محلی متأثر از نمدهای ترکمنی

The Felt Carpets of I

A review of felt carpets in Gorgan & Dash

by

Mahmoud Javadipour

